

Quinze preguntes i respostes sobre el referèndum d'Escòcia

Les posicions contraposades dels governs britànic i escocès sobre la forma, el calendari i la pregunta del referèndum

Aquesta setmana hi ha hagut dues manifestacions, en bona part contraposades, sobre el referèndum d'independència d'Escòcia. D'una banda, el primer ministre britànic, David Cameron, [va anunciar](#) dilluns que acceptava un referèndum vinculant, però amb una sèrie de condicions sobre la forma, el calendari i la pregunta de la consulta. D'altra banda, el primer ministre escocès, [Alex Salmond](#), [va fer pública](#) ahir la intenció del seu govern de fer el referèndum la tardor del 2014.

Amb quinze preguntes i quinze respostes provem d'aclarir l'estat del debat a Escòcia i al Regne Unit.

1. Quina és la proposta de referèndum del govern escocès?

L'SNP (Partit Nacional Escocès) es va presentar a les eleccions amb un programa electoral que incloïa un referèndum per a decidir la independència d'Escòcia. El programa electoral, i el discurs d'investidura d'Alex Salmond com a primer ministre, especificaven clarament que la proposta del govern escocès era de fer el referèndum a la segona meitat de la legislatura, l'any 2014 o el 2015.

2. La proposta de referèndum és important en el programa de l'SNP?

És essencial. De fet, en la legislatura anterior, el govern en minoria de l'SNP ja va provar de fer un referèndum, però com que no tenia majoria al parlament no hi va reeixir. A les eleccions del maig del 2011 es va presentar amb una proposta clara: si aconseguia la majoria absoluta al parlament, convocaria un referèndum d'independència. I els electors la hi van concedir, aquesta majoria absoluta. L'SNP va aconseguir 69 escons dels 129 del parlament escocès. A més, cal comptar els dos diputats dels Verds i una diputada independent, també favorables al referèndum. Hi ha, per tant, una majoria molt clara que hi és favorable.

3. Pot Escòcia convocar un referèndum d'independència?

Aquesta és una de les grans discussions. Formalment, la convocatòria d'un referèndum correspon al parlament britànic. Però el parlament escocès proposa una comissió independent, nomenada pel parlament escocès, perquè es faci càrrec de l'organització. El govern britànic, en principi, no ho accepta, però ha donat entenedent que podria arribar a un acord, puix que reconeix que Escòcia té el dret de votar sobre el seu futur. La fórmula seria que el parlament britànic 'cedís' la seva competència en matèria de referèndums al parlament escocès per a aquest referèndum concret.

4. La Gran Bretanya compta impedir el referèndum d'independència?

No. Mai. La Gran Bretanya reconeix que Escòcia és una de les quatre nacions constituents del Regne Unit (les altres tres són Anglaterra, Gal·les i el Nord d'Irlanda) i que si el poble escocès vol separar-se de la Gran Bretanya, hi té dret. De cap manera no pensa a prohibir la votació.

5. Quin és l'origen de la polèmica d'aquests dies entre el govern britànic i l'escocès?

El govern britànic podia fer tres coses, atesa la decisió del govern escocès de tirar endavant, fos com fos, el referèndum. Primera, no fer res; però això és molt difícil d'explicar quan hi ha en joc la unitat del Regne Unit. Segona, prohibir-lo; cosa impensable, perquè seria una agressió als drets dels ciutadans escocesos. Tercera, acceptar el referèndum; però amb condicions. I és això que prova de fer Cameron.

6. Quines condicions posa el primer ministre britànic per al referèndum?

Dues grans condicions: primera, que el referèndum es faci abans de divuit mesos (a tot tardar, a mitjan 2013) i no el 2014 com vol l'SNP; segona, que la pregunta sigui directa: 'Voleu la independència d'Escòcia, sí o no'. En canvi l'SNP proposa un referèndum amb tres opcions: una en favor de la independència, una altra en favor d'una autonomia més gran, i una tercera en favor de mantenir l'estatut actual. El govern britànic tampoc no troba bé que l'edat de vot es rebaixi als setze anys, com vol el govern escocès, en lloc dels divuit.

7. Per què el govern escocès proposa tres opcions?

És un dels punts més delicats del debat. La intenció tant pot ser de dividir el vot unionista com d'assegurar una millora de la situació actual, car tothom dóna per fet que o bé guanyaria el 'sí' o l'opció de millorar l'autonomia actual. Aquest punt és discutit per molts independentistes escocesos que temen que, en realitat, no divideixi el vot independentista, en lloc de l'unionista.

8. Perquè l'SNP vol fer el referèndum el 2014?

D'antuvi, perquè vol demostrar que Escòcia, governada pels independentistes, viu millor. Però també perquè el 2014 farà tres-cents anys de la derrota de l'exèrcit anglès per l'exèrcit escocès a Bannockburn.

9. I per què el govern britànic vol el referèndum el 2013, a tot estirar?

Oficialment, l'argument de David Cameron és que el referèndum fomenta una gran incertesa, que és molt dolenta en termes econòmics. Però la raó real sembla que és que el nombre de partidaris de la independència no para de créixer; per això voldria un referèndum abans que no sigui massa tard.

10. Quina és la posició dels altres partits escocesos i britànics?

L'SNP defensa la independència, però no és sol; també la defensen alguns partits escocesos menors. Ara, tots els partits importants britànics (conservadors, liberal-demòcrates i laboristes) són contraris a la independència, si bé els liberal-demòcrates tenen una posició més oberta i són partidaris del referèndum.

11. Quin valor té la posició dels partits britànics a Escòcia?

A la Gran Bretanya, hi governa una coalició del Partit Conservador i del Liberal-demòcrata. Al parlament escocès, aquests dos partits sumen 20 diputats de 129; és a dir, hi són una exigua minoria. Els laboristes n'hi tenen 37 i els independentistes, 68. A Escòcia el Partit Conservador mai no ha estat una força política significativa, i més aviat és considerat un partit antiescocès. Per això la pressió de Cameron ha estat tan mal rebuda.

12. Quin paper faran els laboristes?

En principi, afavoriran la unió. Però no tenen una posició simple. Els conservadors volen constituir una plataforma en favor de la unió, però els laboristes es resisteixen a entrar-hi perquè creuen que associar-se als 'tories' els faria molt de mal a Escòcia.

13. Què passaria, si els independentistes guanyaven el referèndum?

Segons el govern britànic, caldria una negociació entre el parlament d'Escòcia i el de la Gran Bretanya per a preparar la secessió d'Escòcia. La Gran Bretanya acceptaria la independència escocesa, però vol negociar qüestions sensibles, com ara l'accés al petroli de la mar del Nord. Ara, ningú no sap quina implicació tindria això en termes de pertinença a la Unió Europea. Hi ha qui opina que Escòcia hauria de tornar a demanar l'adhesió; qui creu que l'haurien de tornar a demanar tots dos, Escòcia i la Gran Bretanya; i qui sosté que Escòcia ja és dins la Unió i que, per tant, no caldria cap nova adhesió.

14. La Unió Europea s'ha pronunciat sobre el cas d'Escòcia?

No. Ho considera un afer intern britànic. Però, com a precedent, va establir als Balcans que, per a acceptar el resultat d'un referèndum sobre la independència, calia que hi participés el 50% del cens electoral i que el 55% dels votants optessin per la independència. Seria molt estrany que aquesta regla fos vàlida per a països tercers i no dins la Unió.

15. Si els escocesos guanyaven el referèndum d'independència, com s'incardinaria Escòcia a Europa?

La posició de l'SNP és de formar part de la Unió Europea i d'entrar a la zona euro.

11 gener 2012

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)